

Ljubljana, 15. 10. 2021

POSLANSKIM SKUPINAM SD, LMŠ, LEVICE, SAB, DESUS IN NEPOVEZANIH POSLANCEV

Zadeva: Poziv k vložitvi zahteve za sklic nujne seje Odbora DZ: Odsotnost socialnega dialoga, zaradi namernega kršenja Pravil o delovanju ESS s strani Vlade RS

Spoštovani!

Reprezentativne sindikalne centrale že leto in pol opozarjamo na odsotnost socialnega dialoga, negiranje njegove tradicije ter dosedanjih dosežkov in na omalovažujoč odnos Vlade RS do socialnega dialoga in socialnih partnerjev. Vlada Republike Slovenije sistematično in namerno krši Pravila o delovanju Ekonomsko-socialnega sveta (ESS), ki ji nalagajo, da s socialnimi partnerji sodeluje pri pripravi zakonov, zlasti tistih, ki zadevajo socialno-ekonomski položaj ljudi, še preden jih sprejme in posreduje v Državni zbor RS.

Najbolj očitno je vlada pravila kršila že pri interventnih zakonih, Zakonu o nacionalnem demografskem skladu, Zakonu o debirokratizaciji in paketu davčne zakonodaje. Zadnji tovrsten korak vlade se dogaja pravkar s sprejemanjem paketa t.i. socialne zakonodaje in urejanja trga dela, katerega nosilec je minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki bi moral biti prvi varuh in zagovornik socialnega dialoga.

Nevzdržno stanje, kjer je bil ESS več kot eno leto le krinka vladi, smo bili sindikati primorani prekiniti. Ko namreč Ekonomsko-socialnemu svetu ni omogočeno, da sodeluje pri pripravi predpisov, ki so bistveni za zaposlene, le-ta izgubi svoj temeljni smisel. Zato smo sindikalne centrale, podpisnice tega pisma, konec maja 2021 začele z bojkotom udeleževanja sej ESS, da bi na ta način opozorile, da pravega socialnega dialoga v naši državi ni več in da vso odgovornost za tako stanje nosi Vlada RS.

V dopisu z dne, 3.6.2021 smo sindikalne centrale oblikovale in posredovale svoje predloge za obuditev socialnega dialoga v ESS, ki so se nanašali na dosledno spoštovanje Pravil o delovanju ESS in na umik spornih zakonskih predlogov (ki jih ESS ni ustrezno obravnaval) iz zakonodajnega postopka in njihovo usklajevanje s socialnimi partnerji skladno z dogovorjenimi Pravili.

Vlada je na ta dopis odgovorila šele po dobrih dveh mesecih in to na način, ki nam ne vzbuja upanja v resnost njenih namer. Vlada namreč želi Ekonomsko-socialni svet prikazati kot »posvetovalno telo vlade«, kar pa v celoti negira pravo socialno partnerstvo in enakopravnost vseh treh strani ter je v nasprotju s temeljnimi dokumenti Mednarodne organizacije dela. Navsezadnje je takšno pojmovanje Ekonomsko socialnega sveta tudi v nasprotju z zavezujočimi Pravili o delovanju ESS, kjer je med drugim izrecno navedeno, da je ESS tripartitni organ socialnih partnerjev in vlade ter, da tripartitnost odraža enakopravnost vseh partnerjev. Gre torej za popolnoma samostojen in od vlade neodvisen organ oziroma slednja v njem neposredno sodeluje kot eden od treh enakopravnih partnerjev.

Željo po ponovnem zagonu ESS je izrazil tudi Predsednik RS, ki je skušal preko skupnih sestankov doseči soglasje vlade in sindikalnih central za ponovno vzpostavitev delovanja ESS. Minister Cigler Kralj se je na tovrstnem sestanku konec avgusta izrazil vladno zavezanost socialnemu dialogu in se strinjal, da se oblikuje delovna skupina, katere cilj je uskladiti pisni dogovor glede nadaljevanja delovanja ESS. Žal je bila očitno tudi ta zaveza dana »s figo v žepu«, saj ni bil dosežen nikakršen napredek pri usklajevanju dogovora, vlada pa se vse do danes ni odzvala niti na pozive sindikatov niti na pozive Predsednika RS.

O stanju glede socialnega dialoga v Sloveniji smo primorani redno obveščati tudi Evropsko komisijo in evropske sindikalne centrale ter Mednarodno organizacijo dela. Vse te organizacije in inštitucije izražajo veliko zaskrbljenost nad stanjem v Sloveniji in pozivajo vlado k spoštovanju socialnih partnerjev in vodenju pravega socialnega dialoga. Letos se je prvič v zgodovini Slovenije zgodilo, da na rednem letnem zasedanju Mednarodne organizacije dela naša država ni imela glasovalne pravice, saj ni zagotovila tripartitne sestave delegacije.

Sindikalne centrale, podpisnice tega pisma, verjamemo v socialni dialog in njegov pomen tako za položaj delavk in delavcev kot celotne družbe. Nenazadnje je trenutno stanje velikega nezaupanja v vladne predstavnike in sprejete ukrepe posledica tudi oziroma predvsem popolne odsotnosti socialnega partnerstva ter dialoga s civilno družbo ter v celoti porušenega zaupanja med socialnimi partnerji in vlado. Glede na ignoranco vlade ter njeno obračunavanje s sindikati, je moč sklepati, da ji trenutno stanje ustreza oziroma je celo del njene strategije.

Za sindikate sta ignoranca in norčevanje vlade nesprejemljiva. Če ni možno vzpostaviti pravega socialnega dialoga in če Vlada RS zavestno krši med partnerji dogovorjena in sprejeta pravila, potem je potrebno drugačno delovanje. Ne bomo samo opazovalci. Trenutni čas in dogajanje zahtevata naše ostre reakcije.

Popolnoma nesprejemljivim in za skupnost ter socialno državo škodljivim zakonskim predlogom (podtaknjenci v interventnih zakonih, Zakon o debirokratizaciji, Zakon o nacionalnem demografskem skladu, paket socialne zakonodaje in urejanja trga dela, davčni paket ter osnutek novele ZZVZZ) se vsakič znova pridružujejo tudi vladni odloki, ki (neustavno) posegajo v pravice ljudi in določajo nerazumne ukrepe, ki ne preprečujejo širjenja okužb s covid-19, temveč očitno zasledujejo neke druge cilje.

Napočil je čas, da se tudi poslanke in poslanci neposredno seznanite s stanjem glede socialnega dialoga v Sloveniji in z nedelovanjem Ekonomsko-socialnega sveta. Zato vas pozivamo, da vložite zahtevo za sklic nujne seje Odbora DZ za delo, družino, socialne zadeve in invalide, na kateri bi obravnavali navedeno problematiko. Država, ki v svoji Ustavi trdi, da je pravna in socialna ter zavezana evropskim vrednotam, ne sme in ne more ignorirati socialnih partnerjev. Država, ki trenutno predseduje Evropski uniji, bi morala biti za zgled. Žal temu ni tako.

Sindikati bomo svojo odgovornost do članic in članov, delavk in delavcev, udejanjali resno, odločno in v skladu s svojim poslanstvom. Ker nam je mar za skupnost in dobrobit ljudi, bomo vedno na strani demokracije, človekovih pravic ter pravne in socialne države.

Lep pozdrav,

Zveza Svobodnih sindikatov Slovenije
Predsednica Lidija Jerkič, I.r.

Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije
Predsednik Branimir Štrukelj, I.r.

Konfederacija sindikatov Slovenije Pergam
Predsednik Jakob Počivavšek, I.r.

Konfederacija sindikatov 90 Slovenije
Predsednik Peter Majcen, I.r.

KNSS-Neodvisnost
Predsednica Evelin Vesenjajk, I.r.

Priloge:

- Poziv evropskim institucijam_sindikalne centrale_18012021
- Odgovor Evropske komisije_190221
- Pismo sindikalnih central Evropski komisiji_NOO_18052021
- Odgovor EK na poziv sindikatov-25062021
- Izjava za javnost_umik iz ESS_sindikalne centrale_26052021
- ETUCE_pismo podpore_270521
- EPSU_pismo podpore_270521
- Predlogi sindikalnih central za obuditev socialnega dialoga_030621
- Stališča sindikalnih central na paket štirih zakonov MDDSZ_220621
- Izjava za javnost: Protestiramo, ker se je vlada odrekla socialnemu partnerstvu_230621
- Izjava za javnost: Sindikalne centrale na sestanku pri PRS_300621
- Pismo predsedujočega ESS_200721
- Odziv sindikalnih central na pismo predsedujočega ESS_230721
- Odgovor Vlade RS na dopis sindikalnih central_110821
- Informacija o zaključkih srečanja pri Predsedniku RS_260821 <https://www.up-rs.si/up-rs/uprs.nsf/objave/C8673802BE2B6771C125873D003DA4A8?OpenDocument>
- Predlog dogovora o obuditvi socialnega dialoga_300821
- Izjava za javnost sindikalnih central po seji delovne skupine za obuditev socialnega dialoga_100921